

30.000 Din, a jim je padlo v roke le 130 Din. Dne 20. septembra se je odpeljala tolpa v Tržič, kjer so vlomili v Ruhovo gostilno. Prepričani so bili, da se bodo polastili 50.000 Din, a so se morali zadovoljiti s 30 Din. V Trbojeh so hoteli dvakrat vломiti pri posestniku Anžeku, pa jim je nakana izpodletela. Trikrat so vlomili v tiskarno »Sava« v Kranju, vsikdar so odnesli le malenkost. Razen omenjenih vlomilskih dejstev je izvršila družba še več manjših tatvin. Dne 25. januarja se je bavilo z žalostno družbo ljubljansko sodišče in je mladostne izprience tudi strogo obsodilo. Starejši maloletniki so prejeli prav primerne, a milejše kazni. Drugi, štirje polnoletniki pa so dobili: samski Viktor Markelj, stanujoč na Jesenicah, 9 mesecev strogega zavora; Albin Šmid, človek brez stalnega bivališča, 1 leto in 1 mesec strogega zavora, hišnik Jože Ahačič na 5 mesecev strogega zavora in glavar te tolpe France Magdič na 2 leti in 4 mesece robije. Vsi so bili nadalje obsojeni v izgubo častnih državljanskih pravic za 2 in 3 leta. Obsojenci so brez nadaljnjega kazni sprejeli in so odšli v zapore okrožnega sodišča.

Bosanec pripravil požig barake, katero je poprej zavareval. Ob Vodovodni cesti v Ljubljani v gramozni jami posedava Bosanec Imbro Hamzič barako. Poleg lastnega stanovanja je oddajal prostore še dvema družinama. Hamzič je znan nasilnež, ki ima na vesti uboj. V baraki je skrival nepošteno pridobljeno blago in so se shajale pri njem sum-

ljive osebe. Lani novembra je zapustil barako in se je odpravil v svojo domovino. Pred odhodom je zavareval svoj imetek v gramoznici: barako za 15.000 Din, razne nepremičnine za 5000 Din. Nagovoril je tovariša Mehmeda, da bi naj barako spalil v njegovi odsotnosti proti nagradi 2000 Din. Policija je napravila v baraki slučajno preiskavo in odkrila za požig pripravljene sveče ter petrolej na raznih koncih barake. Mehmed je priznal po daljšem oklevanju dogovor s Hamzičem in je moral takoj v zapor. Imbro Hamziča so prijeli v Bosni in so ga pripeljali v Ljubljano. Ako bi bil požig uspel, bi bila lahko nastala velika požarna nesreča, ker stoji Bosančeva baraka v bližini drugih, ki tvorijo celo kolonijo.

*

Sanatorij v Mariboru, Gosposka 49, tel. 23-58, zopet odprt. Prosta izbira zdravnikov. Cene zmerne. Vodja primarij dr. Černič. 867

Živnozdravnik Joža Keluc je otvoril prakso v Košakih pri Mariboru, Aleksandrova cesta 2, bivši župan Peklari. Sprejema od pol 9. do pol 12. ure. Stanuje v Mariboru, Meljska cesta št. 41 I. 82

Predivo in konopljo Vam izdelam v vrvarsko blago. Šinkovec Anton, Celje, Dečkov trg.

Mnogi so porabili priložnost. Porabite jo tudi vi z nakupom krasnih povesti: »A njega ni...«, »Kraljica Ester«, »Pravica in usmiljenje« in »S strelo in plinoma«. Dobite jih v Cirilovih knjigarnah po zelo znižani ceni. Kdor kupi vse štiri povesti naenkrat, jih dobi za samo 32 Din.

DRUŠTVENE VESTI

Svobodna laiška vzgoja

Afera pofrancoženega žida Staviskega, ki je osleparil francosko ljudstvo skoro za milijardo frankov, je pokazala vso duhovno gnjilobo, ki vlada med

svobodomiselnim francoskim razumništvom. V to grdo zadevo so zapleteni uredniki radikalnih svobodomiselnih časnikov, radikalni poslanci, bivši in sedanji ministri itd. Družba, v kateri se je gibal priseljeni žid Stavisky in katere se je posluževal v svoje grde namene, je živela in živi v duševnem ozračju framasonske lože in njenih načel. Ljudje, ki so branili in omogočevali delo Staviskega, so vzrastli v laič-

ni (brezbožni državni) šoli. Kakšnih 50 let obstoji ta šola na Francoskem. Kakšni so njeni sadovi, je jasno pokazal škandal Staviskega. Ljudje, ki se jih je Stavisky posluževal za izvrševanje svojih »gospodarskih in finančnih« poslov, so prežeti načel svobodne morale, ki ne pozna ne Boga, ne večnosti ne pekla. Takšen je duh, ki vlada v laični šoli in ki iz te šole prehaja v dušo mladine. V tej šoli se nikdar ne sliši ime Boga, ki se v šolski sobi sploh ne sme izgovoriti. Kako daleč gre v tem oziru mržnja do Boga, se n. pr. vidi iz neke basni Lafontainove, v kateri je bilo zapisano to-le: »Mala riba bo postala velika radi tega, ker ji Bog daje življenje.« V učni knjigi francoske laiške šole pa je ime božje črtano ter se basen tako glasi: »Mala riba bo postala velika radi tega, ker se ji daje življenje.« Nič torej o Bogu, nič o odgovornosti pred njim. Ali je potem čudno, da tako vzgojeni ljudje nimajo nobene merila za presojo resnice in laži, dobrega in slabega ter da sledijo sebičnosti in pohlepu po uživanju kot vrhovnemu vodilu v življenju. Francosko framonstvo ne da mladine in njene vzgoje iz svojih rok. Značilno je dejstvo, da je mladina, ki je prežeta z njenim duhom in ki se zbira v »Narodni zvezi laiške in republikanske mladine«, dala za častnega predsednika pariškega radikalnega poslanca Gastona Bonnaurea, ki je tudi zapleten, in sicer močno zapleten v afero Staviskega. Na skupščini te Zveze je bil sprejet naslednji sklep: »Doznali smo za obtožbe, ki se dvigajo zoper našega častnega predsednika Gastona Bonnaurea. Smatramo, da voditelji politične stranke ali skupine morajo biti nedotaknjeni, ako nočemo, da zadene javni prezir stranko ali skupino, ki so ji na čelu. Nadalje smatramo, da je Gaston Bonnaure moralno mrtev brez ozira na izid sodniških postopkov zoper njega. Zato ga enostavno izključujemo iz Narodne zveze laiške in republikanske mladine.« Mladina je torej izključila svojega

Šele potem, ko so odnesle sosede po glavi udarjeno v postelj, so za silo izvabile iz nje, da so planili nad njo in Vido kar štirje tolovaji črnih obrazov. Četvorica se je lotila Vide, da bi jo strpala po sili v vrečo. Krepka deklina se je branila, tolkla krog sebe, odrivala ter brcala roparje, da je odletel eden v sklednjak, drugi ob kuhinjsko mizo, dva sta ji pa le zvila roke na hrbet. Ona — mati — je bila vsled popada nenadnega strahu brez vsake moči. Le na pomoč je vpila, dokler je ni lopnil eden od napadalcev s pestjo ob sence, da ji je počrnelo pred očmi in ne zna, kaj so počeli z Vido.

Po materini izpovedi je bilo jasno, da je šlo pri napadu za ugrabitev Vide, saj je ostalo po premožno opravljeni hiši vse nedotaknjeno. Sosede so si bile kmalu edine: namaškarani tolovaji so bili madžarski Krucci, ki so utekli z živim plenom preko Mure in bogznaj kam na Ogrsko. Treba je bilo urno za roparji. Ze je bila Voršičeva Kata pri mežnarju, da udari plat zvona in prikljče po bližnjih ter daljnjih travnikih zaposlene moške.

Četa veržejskih strelcev se je zbrala človeško možno naglo pod trško lipo. Starejši z Ropošom na

čelu so stopili v posvet in bili uverjeni po kratki izmenjavi misli: za ugrabitvijo tiči od Vide odslovljeni snubec Jurij Godrnja iz Bakovcev na madžarski strani Mure. Za pomagače si je najel Kruce. Sam je moral biti kolovodja te pasje bande in edini, ki ga je v tem oziru prav sodil, je stari cigán Marko Brajdič.

Vod čete je razdelil stotnik Ropoša v dva oddelka, da ugotovita sled, ta bo izdala smer, v kateri so jo ubrali ugrabniki preko Mure. Na trditev žensk, da so galopirali prokleti Krucci proti Cvenu, niso mogli pristati strelci brez osiguranja na lastne oči. Patulja se je razdelila. Eni so krenili pod vodstvom očeta Ropoša ob reki proti Bunčanom in Vučji vasi, drugi pod Francom Čoporo proti Cvenu.

Franc in njegovi ogledniki so videli, kako so obstali lopovi kmalu za Veržejem. Na desno ter levo od kolovoza je bila poteptana trava od konjskih kopit. Tu so se razdelili. Manjši oddelek je jezdil naprej po cesti proti Gornjemu Krapju. Številnejši je zavil preko pašnikov v šume in vrbino ob Muri. Krucci so tukaj ovili konjem kopita, da jih je izdajala sled. komaj in le malenkostno vidno do goščave. Tamkaj so se vrteli nekaj časa v krogu in od plesa, kakor bi

me zapustila moč, da bi postal slaboten kakor vsi drugi navadni ljudje. . . . Pustila je, da je zaspal v njenem naročju in je poklicala enega, ki mu je porezal lase. Z lasmi ga je ostavila telesna moč. — Očitek »plešec« je veljal že pri starih Judih za najhujšo psovko. O preroku Elizaju čitamo v sv. pismu: »Sel je v Betel. Na potu so ga srečali dečki iz mesta, so ga zasmehovali in zmerjali: »Plešec, pridí gori! Plešec, pridí gori! Izpuljenje las pri Judih ni značilo samo žalosti in bolesti, pomenilo je celo najbolj nizkotno kazn. Da, iz-

**Zahtevajte povsod
»Slov gospodarja«**

framasonskega častnega predsednika. Dobro je storila. Še boljše pa bi storila, ako bi izključila iz svojih vrst tistega duha, ki se je iz njega duševno rodil Gaston Bonnaure: protikrščanskega duha svobodne laiške vzgoje.

*

Sv. Anton v Slov. goricah. Prireditev društva starih vojakov in invalidov pri Sv. Antonu v Slov. gor. je na dan 21. t. m. lepo uspešna. Vsem, kateri so prispevali k prireditvi, se odbor tem potom prav pristržno zahvaljuje.

Sv. Lenart v Slov. goricah. Sredi razdvojenega sveta današnjih dni, sredi morečih skrbi in borbe za obstanek si vsak človek posebno v pustnem času zahoče in zaželi vsaj nekaj razvedrila in kratkočasnih uric. Naše prosvetno društvo »Zarja« vam hoče nuditi nekaj prijetnih uric, poštenega razvedrila in zabave. V nedeljo dne 4. februarja namreč priredi v svoji dvorani Narodnega doma popoldne po večernicah najnovejšo komedijo »Beneški trojčki« v štirih dejanjih, katere glavni namen je, da ljudje pozabijo za trenutek na svoje vsakdanje gorje ter se iz srca nasmejijo. Vmes homo peti tudi vesele pesmi. Vljudno vabimo torej vse ljubitelje humorja in vesele, poštene zabave ter se hočemo potruditi, da vas, kakor vedno, tudi sedaj docela zadovoljimo.

Velika Nedelja. Vse one, ki se zanimajo za delo katoliškega izobraževalnega društva Mir pri Veliki Nedelji vabimo na redni občni zbor imenovanega društva, ki se vrši na Svečnico dne 2. februarja, popoldne po večernicah, v društveni dvorani. Prav posebej pa je povabljen mladina, da pride na ta občni zbor in se oklene naše domače prosvetne ustanove. Pismene predloge je izročiti odboru najmanj dva dni pred občnim zborom.

Ljutomer. Društvo Ljudska čitalnica ima v nedeljo dne 4. februarja, po osmi sv. maši svoj prvi redni sestanek. Na sporedu je skioptično predavanje o Jadranskem morju in Dalmaciji. Za uvod zapojejo fantje Haidrihovo »Morje adrijansko«. To predavanje bo nekako dopolnilo letošnji Mohorjevi knjigi »Naše morje«. Vse društvene člane, kakor tudi vse druge prijatelje našega društva vabimo, da se tega sestanka udeležijo! — Upravni odbor Ljudske

čitalnice je zadnje tedne izvedel organizacijo društva. Pristopilo je dosedaj okoli 200 novih članov. Društvena knjižnica v Kat. domu posluje vsako nedeljo predpoldne od 8. do 10. ure. Poslužite se je. Pri zaupnikih ali pri knjižničarju prijavi še ti svoj pristop k našemu društvu! V okviru društva smo osnovali tudi mešan pevski zbor, kateremu načeluje g. kaplan Trobina. Vabimo še vse fante in dekleta, ki imajo veselje do petja, naj pristopijo k pevskemu odseku. Zbor sedaj pripravlja Lavtižarjevo spevoigro »Darinka« v treh dejanjih, katero boste lahko slišali na odru Kat. doma dne 18. februarja. Na svidenje!

Sv. Jurij ob Taboru. Družabni klub Sv. Jurij ob Taboru vzpizori v nedeljo dne 4. februarja, v dvorani cerkvene hiše Nušičevo šalo »Navaden človek«. Igra je polna humorja in vabimo vse one, ki se želijo pošteno nasmejati.

Meziriče. Katoliško prosvetno društvo iz Št. Andraža pri Velenju priredi na pustno nedeljo dne 11. februarja ob treh popoldne v dvorani g. Majerholda igro v treh dejanjih »Sea-

pinove zvižace«. Igra je polna smešnih prizorov, nalašč za predpust. Med odmori svira tamburaški zbor iz Št. Andraža. Vstopnina je sledeča: I. sedeži 7 Din, II. sedeži 5 Din, stojišča 3 Din. K predstavi vsi tržani in okoličani ter sosodje najvljudneje vabljene!

Orlavas pri Braslovčah. Tukajšnje spet vpstavljeno katoliško prosvetno društvo vzpizori na Svečnico dne 2. februarja ob treh popoldne v društveni dvorani v Braslovčah ljudsko igro »Krivoprišežnik« v treh dejanjih in sedmih slikah. Vse naše prijatelje od blizu in daleč vljudno vabi odbor.

Slivnica pri Celju. V nedeljo dne 21. t. m. je imelo pevsko društvo »Zvon« občni zbor. Pristopilo je veliko novih članov. V novi odbor so bili izvoljeni sledeči člani: predsednik Jakob Kladnik, Javorje; podpredsednik Ivan Mastnak, organist, Slivnica; tajnik Kurnik Stanislav, Sv. Janez; blagajnik Lipovšek Leopold, Javorje; režiser pa je g. Voga Martin. Upamo, da bo društvo dobro napredovalo.

Sv. Lovrenc na Pohorju. Bog ve, kaj je vplivalo lansko leto na belo ženo, da nam je pobrala enako število moških in ženskih oseb; mogoče je mislila, da je bolj moderno, če hodijo tudi mrtvi paroma iz časnosti v večnost. Ugotoviti pa je treba, da je bilo med temi 46 osebami 33 zakoncev, oziroma vdovcev ter samo 13 samskih in še od teh več kot polovica nedoraslih otrok. Gospodarsko slisko pobijati nam je prišlo pomagat 66 živih novorojencev, 30 dečkov in 36 deklic, ki so bili krščeni na 37 različnih imen. Sedmi zakrament je prejele v domači župnijski cerkvi 12 parov. Med presrečnimi poročenci sta bila tudi 67letni ženin in 25letna nevesta. Leta 1882 se je pri nas poročil 72leten vdovec-poseselnik z 29letno mladenko. Še bolj so si ljudje, moški kakor ženske, jezike brusili leta 1894, ko je prišel iz bližnje Selnice 60leten ženin in se poročil s 17letnim dekletom. Dovoljenje za to zvezo je moral dati sam sv. Oče v Rimu, ker je bil

ženin nevestinemu očetu stric in boter. — Naš planinski kraj ima sijajno bodočnost, o kakršni se nam Pohorcem sedaj niti sanja ne. Že sedaj vidimo vsako nedeljo vse živo tujcev, v poletju hribolazcev, po zimi smučarjev. V dolednem času za vse te romarje ne bodo zadostovale ponižne planinske kočice; treba bo postaviti lepe hotele in prostorne vile, da bodo zamogli vsi pod streho. V luksuznih avtomobilih se bodo pripeljali po (na papirju že gotovi) široki in asfaltirani cesti ameriškanski milijarderji in indijski maharadžje ter igrali na ravnih pohorskih planjavah tenis in žogobrc; v letalih najnovejšega tipa bodo privrščali ministri, delegati in krmarji raznih držav. Na verandah s stekleno streho bodo reševali važna politična vprašanja, razen tega pa se bodo utrudili in razburjeni živce potolažili in umirili, se bodo hodili kopat in hladit v mlake lovrenškega in ribniškega jezera. Zimska zabava bo do tistega časa, ko se bo vse to godilo, že tudi toliko napredovala, da bo

bruhnila je celo vojna, ko je pustil vladar Amonitov na pol obriti odposlanca kralja Davida. Izpadanje in pičili lasje so oznanjali na Vzhodu že od nekdanj, da se je lotila plešča gobavost in gobavci so bili izključeni iz javnega življenja. Pri starih Nemcih ali Germanih so pomenili ostrizeni lasje sužnost. Lahko bi napisali celo knjigo o tem, kako je bila pogostokrat v starih in novejših časih plešča ali ostrizeni lasje nekaj poniževalnega ter sramotnega.

Slučajno zadel na veliko bogastvo.

V Pallanci na Italijanskem je prišel kmet slučajno v posest 50 ti-

se bili vgreznili v tla, se ni dalo dognati, kje bi se bili spustili preko reke. Ti so sigurno vodili seboj ugrabljeno. Oddelek, ki je oddirjal kot obstranska straža proti Gornjemu Krapju, je pri Dolnjem Krapju zavil očitno k Muri, jo prebredel in preplaval na konjih pri ondotnih mlinih.

Vsi razposlani ogledniki so se sešli kmalu popoldne pod trško lipo, kjer so poročali poveljniku, kaj so videli in dognali. Vojni posvet je sklenil kolikor mogoče naglo zasledovanje in maščevanje nad ugrabitelji, katere je gotovo čakal na drugi strani Mure kolovodja prekmurskih Krucev Jurij Godrnja. In kam naj bi bil krenil poglavar z ugrabljeno golobico? To je bilo vprašanje, ki je porinilo sicer brihtne strelce pred visoke planke resnih pomislekov. Na dom v Bakovce ne bo upal v strahu pred zasledovalci. Z izbegavanjem pobega iz trga proti Muri bi se dalo sklepati, da kani preganjalce speljati na napačno sled, kakor bi jo nameraval ubrati v dolnjelendavske gozdove; v resnici se bo pa vračal ob Muri po prekmurski strani po ondotnih stezah ter in proti je sklenil svet starejših, da se izvrši pohod

preko Mure, na madžarski strani poizvedbe in nato proti Bakovcem, ki morajo biti upepeljene še to noč za kazen, ker trpijo v svoji sredini poglavarja največje tolovajske bande. Trdi mrak je bil odločen za pohod cele čete na konjih. Posamezni morajo vzeti s seboj plamenice za morebitno razsvetljava v slučaju kacega presenečenja in za požig.

Stotnik in njegov od nestrpnosti razburjeni zastavonoša sta vstopila po posvetovanju pri Ropoševih, kjer so negovale in tolažile starejše sosede občne priljubljeno ter spoštovano mater Magdaleno, ne premano jokajočo in prosečo pojasnila: Kam so odvedli njeno Vido in kako se godi revici med steklimi madžarskimi pesjani?

Oče Karl in Franc sta se mudila dolgo v glasnem, pa zopet šepetajočem razgovoru v manjši sobi. »Nemudoma se odpravi h konjedercu na polje. Na moje povelje ti naj da največjo gajbo, polno stekline osumljenih psov, katere je lovil pred dnevi po celem Murskem polju. Ako še niso stekli, jih naj pusti oklati od steklakov. Sem pod lipo z okuženimi zverinami, da bodo pomnili prokleti Krucci, kaj znajo veržejski strelci!«